

TOVERITAR

Amerikan suomalaisten työläisnaisten äänenkannattaja

Organ of the Finnish Working Women in America

No 22

TIISTAINA, 29 P. TOUKOK. — DUESDAY, MAY 29, 1917

1917 — Seitsemäs vuosik.

Palvelijattaret ja unionismi

Toverittaren huhtik. 24 päivän numerossa olleessa kirjoituksessa "Palvelijattaret — työväkeä vai herrasväkeä" noin yleispiirtein tahdottiin osottaa palvelijain — sekä mies- että naispalvelijain — kuuluvan erottamattomana osana kapitalismin orjuudessa kamppallevaan työväenluokkaan. Samalla osotettiin että muuta pelastuskeinoa ja ottojen korjauskeinoa ei palvelijollakaan ole kuin se mikä muillakin ammattialoilla on tuottanut parannuksia työläisille. Se on taloudellinen yhteenliittyminen.

Palvelija-ammatti on enimmäkseen naisten hallussa niin täällä kuin muuallakin. Kuitenkin on tässä maassa useita kymmeniä tuhansia miespalvelijaita, jolle järjestäytymisen on yhtä tärkeää kuin naispalvelijöillekin. Kuitenkin puhuttakoon tässä palvelijattarista etupäässä sen vuoksi, että löytyy vain muutamia suomalaisia miespalvelijaita tässä maassa. Siis ei oikeastaan ole nyt kysymys mistään sukupuoliasista, vaikka puhutaankin enimmäkseen naisille.

Alussa mainitussa kirjoituksessa koetettiin lyhykäisestii osottaa, miten tärkeää palvelijattarien yhteenliittyminen taloudellisiin järjestöihin on. Ovathan palvelijattaret niin paljon huonoimmassa asemassa kuin muut ammattilaiset, jotka jo ainakin aluksi ovat järjestymässä ja palvelijattaret eivät vielä sanottavasti ollenkaan. Jokaisella palvelijattarella kumminkin on huolehtimaton halu vapautua kahleistaan, mutta useinkin etsivät vapautusta vääriltä tieltä. He koettavat etsiä ja oppia jotain muuta ammattia, mutta eivät aina siinäkään onnistu, sillä muut ammattialat ovat jo ennestään täynnä tekijöitä kaikilla paikkakunnilla. Toinen vaihtoehto on myös se, että niillä muilla ammattialoilla ei saa niin paljon "säätöön" kuin palvelijattarien palkasta, sillä niillä ammattialoilla maksetaan perin huonoja palkkoja ja siitä pitää kustantaa asuntonsa ja ruokansa, jota ei palvelijattaren tarvitse tehdä.

Ei siis jää muuta pääsyyä pätkähästä kuin parantaa itse palvelija-ammatti ja parantaa se sellaiseksi, että se täydelleen vastaa edes alkuperäisiä kulttuurillisen vaatimuksia.

Ja vaikka kuinka koettaisi etsiä, mieltä ja aletella niin palvelijattarien elot eivät parane muuten kuin palvelijattarien itsensä kautta, järjestymällä vankkoihin unioniin.

Palvelijattarilla voisi olla kahdeksan tunnin työpäivä aivan yhtä hyvin kuin millä muillakin ammattilaisilla hyvänsä. Tätä tosin eivät palvelijattaret itseään pidä mahdollisena, kun nykyin työt riittää tehdä keskimäärin 16-18 tuntiaakin ja hyvin usein on työ raskastakin. Jos eivät emännät saa laitetuksi niin että työt tulevat talossa kahdeksassa tunnissa tehdyksi, niin pitääkööt niin monta palvelijaa että saattavat teettää "kahla vuoroa" tai useampaa, kuinka työt vaativat. Tai tehkööt itse sen mitä ei palvelija ehdi kahdeksassa tunnissa.

Toinen surkea puoli palvelijattarien

oloissa on se palvelijattaren työpaikassaan asuminen. Sangen monessa paikassa on se tapa, että jos palvelijatar ei mene ulos kaupungille tai tuttujensa luo niillä niukoilla lomajaloillaan, jotka hänelle sallitaan, vaan sulkeutuu huoneeseensa (tai useammin huoneentapaiseen), niin ei hänen anneta olla rauhassa, vaan häiritään tavalla tai toisella, "koska työllä ei kuitenkaan näy olevan asiaa minnekään ulos". Päitsti sitä pitää palvelijattaren yhdeksässä tapauksessa kymmenestä pyyttää isäntävältä lupa päästäkseen ulos muinkin aikoina kuin sinä itana, jolloin on yleinen palvelijattarien ulosmeno-tila. Eikö tuo ole alentavaa, eikö se ole orjamaista kerjätä vapautta vielä senkin jälkeen kun on lähelle parikymmentä tuntia ahertanut isäntänsä useinkin hien tunkeilevan silmän alla? Ajatellaapa sitä, palvelijattaret ja ryhtykää tarmokkaaseen toimiseen tuollaisen häpeällisen komennon poistamiseksi.

Tosin suurissa kaupungeissa tapaa aniharvoja perheitä, joissa palvelija asuu muualla, mutta se tapahtuu enemmän isäntävien edun kuin palvelijattaren edun vuoksi.

Palvelijattarien järjestämistyön tekee kyläkin vaikeaksi Amerikalle omilainen monikielisyys. Mutta samalla tavoin ovat monet muut työläisryhmät muodostuneet useista eri kansallisuudesta ja järjestymisen niitten kesken sentään käy päinsä, joskin järjestämistyö alussa on vaikeaa.

Niillä paikkakunnilla, missä suomalaiset naiset ovat palvelijattarista enemmistönä, tai ainakin hyvin huomattavana osana niistä, olla heidän arvelematta aloitettava perustamaan palvelijattarien unionia. (Tällä ei ole tahdottu sanoa, etteivätkö suomalaiset vähäisenä ryhmänä saisi olla aloittavana "henkenä", mutta siinä tapauksessa on heidän heti lausuttuun koetettava saada monikielisetkin mukaan, kehittääkseen unioniaan heti voimakkaan järjestön, joka ehdottomasti jotain hyvää saa aikaan palvelijattarille.) Kun suurikokoinen ryhmä ensin ryhtyy aktiiviseen toimintaan niin monikielisetkin saadaan mukaan sen helpommin mitä paremmin niissä yhteispyynnöissä onnistutaan. Ja niissä onnistutaan varmasti kun vain kukin osaltaan tekee minkä voi eikä odota toisia tontuamaan kallekka. Paikallisten sosialistiosastojen tärkeä velvollisuus olisi auttaa kaikella tarmolla palvelijattariunionien toimia ja kehittämistä, jona tehdä aloitteen sellaisen unionin perustamiseksi. Tähän velvoittaa luokkataistelussa yleisesti tunnustettu periaate, että poliittisen sekä ammatillisen työväenliikkeen tulee kulkea käsi kädessä s. o. tukea kaikin voimin toinen toistaan.

Toivotaan palvelijattarien innokkaasti alkavan keskustelemaan ja kirjoittamaan tästä asiasta. Se olisi pohjan perustamista käytännölliselle toiminnalle. Unionisuus on nyt jo hyljättävä ja sen sijaan virkeä toimelisuus! Palvelijattarien on itse itsensä kohotettava ylös kansainmisteensä tasolle nykyisestä halveksitusta asemastaan. Palvelijattaret ilkööt jääkö jälle muitten työläisten riennoista. Kiireesti vain mukaan! LYDYI GRATCHEP.

KIRJEENVAIHTAJILLE!

Aikää missään tapauksessa lähettäköt lehteen ajottuja kirjoituksia Toverittaren konttoriin, Astoriassa, vaan toimitukselle, joka sijaitsee Portlandissa, osoitteella: 231½ Oak St., Portland, Ore.

MARTTAN USKO

Kirj. Helmi Mattson.

Tuikki pieni pilke valon lkkunasta ahtahasta. Tuijotteli turun talon Kerroksesta alimmasta.

Varmaan työnsä ääressä yhä Valvoo Martta yksinäänsä. Samaa hälle arki, pyhä — On ilotonta elämänsä.

Hälle elo kolkon osan Aniol, kuni miljoonille. Näkkäpalkoin työnsä kovan Raataessa rikkahille.

Luokseen riensin, lohdutellen, Istuin hetken seuransa. Eipä hällä montta, kellen Kertoisikaan surujansa.

Kaluan herra isän korjas' Jätti äidin lasten kanssa Kaksinkerroin joutui orjaks' Puutetta pois torjujansa.

Vielähän se silloin meni, Toinen kun oli rinnallansa. Toinen toistaan lohdutteli Huojentaen huoliansa.

Nyt yksin saapi huolehtia, Kolmen lapsen elämästä. Suvjata noita rakkahia "Parempien" tyrkinnästä.

Aiti ken on, käsittää Kuinka jaksaa ponnistella Lasten ähden, ymmärrätte Täytyy hänen aherrella.

Kovat kokee nyrkumatta, Se vain suuri äidin suru, Ettei hällä surkumalta Riittä heille leivän muru.

Varhain aamuin, myöhään illoin, Se on köyhän elon taksa. Uurastaa saa vielä silloin, Vaikka mitenkään ei jaksaa.

Puutteen kyllä poistetuksi Sais' vaimuunilla raudannalla, Epäkohdat korjatuksi Työntulot toisin jakamalla.

Martalla on mieli musta, Näistä mulle haastaessa, Vaan onpa jotain lohdutusta Sorretunkin katschessa.

Vuoteissa mukavia näytti Hartaassa hymykuopias' poski. Sielunsa niin toivoet täytti, Eitä tunteiloini koski.

"Nuo nuoret kerran yhteiskunnan Muuttaa meille sopivaksi. He työstään vaatii täyden summan, Itse käyden jakajiksi."

Tää on Marttan usko luoja, Josta häntä miehen kiittää. Se miljoonia sorrettuja Vapaustyössä yhteenliittää!

MAAILMAN RAUHA

Silloin kun kaosa hallitsee. On maailmassa rauha pyhä. Silloin vallistus vallitsee Ja tieto kokee yhä.

Silloin äidit omilleen Hyveen hymniä soittaa. Silloin äidin pojille Omien aamu koittaa.

A. LANGILA.

LAPSEN KASVATUS

Kirj. Klaudie Parkkonen.

Nykyisen yhteiskuntajärjestelmän vallitessa on meidän työläis-aitiparokojen perin vaikea kasvattaa lapsiamme sellaisiksi kuin sosialistisilla vanhemmilta tulisi vnahti, huolimatta siitä, että meillä itsellämme on hyvä halu siihen. Alituiset perhehuolet, loppumattomat kiireet, huono terveys ja m. s. ovat estämässä meitä siitä, joten lapsen kasvatus on muodostunut aivan sivuseikaksi. Mutta sittenkin uskallan väittää, että paljon, arvaamattomaa paljon on vanhempia, jotka kuluttavat ne vähäisetkin hetket ja tilaisuudet, jotka voisi uhrata tämän tärkeän asian eteen, turhuuteen.

Ensin olisi äidin kaikessa kiireessä kiinnitettävä lapsen huomiota päivän tapahtumiin (varsinkin nykypäivän nähdessä) ja selitellä ne niin yksinkertaisesti kuin voi, saadakseen lapsen käsittämään niiden tarkoituksen. Ja toiseksi ottaa vaikka puolituntia päivässä vapaata toista, kiinnittää lapsen huomion sosialistiseen kirjallisuuteen. "Lasten Joulu" ja "Lasten Kevät" ovat täynnä kirjoituksia, jotka ovat siksi helpotajia, että joka lapsi ne voi ymmärtää. Tässä, ei kauan, eräs tuttavani naurooi päivittäin, kun kuuli että minä luen lapsille aamulla puoli kahdeksan aikaan.

"Eikö teillä ole mitään muuta tehtävää siihen aikaan?" hän kysyi.

"Oh, silloinpa ne kiireet vasta ovatkin alkupisteessä, mutta niitä tärkeimpiä on lapsen henkinen kehittäminen. Tämä olisi kyllä lapselle turmiollistakin, terveyden kannalta katsottuna, jos tämä oppi ajeittaisia hänen päähänsä samalla tavalla kuin se tehdään koulussa. Vaan tämä kotoopetus täytyy käydä leikin varjossa, ja siinä muodossa mikä lapsen mielen kiinnittää ja huvittaa häntä. Näin varhain aamulla luemme ja kerroimme sentähden, että heillä on koulun jälkeen muita tärkeitä tehtäviä, niin ettei siihen löytyisi aikaa ennenkuin illallaan jälkeen ja silloin tavallisesti tartun minä kynään, kirjoittelakseni teidän miellekseenne, hyvät toverit ja toveritaret sekä omaksi nautinnokseen."

Moni äiti on selittänyt minulle, että olen suuresti erehtynyt kuluttaessani aikaa kirjoitteluun ja samalla kertaa paheksuvat siitä, kun en käy usein kylässä. Kylässäkäyntini olisi hyväksi, jos siellä oloajalla puhuisimme siitä, mikä äitien velvollisuuksiin kuuluu. Mutta tavalliset arkipuheet eivät meitä paljoakaan kiinnitä. Tämä vaan siksi, kun tahdon viitata siihen, että naiset yleensä pitävät kyllä käyntiä erinomaisen tärkeänä. Ja sitä pilkataan, joka on löytänyt nautintoa jollommissa toisissa ja menettelytavoissa ja on ottanut velvollisuudekseen lasten kasvattamistyön edistämisen. Uskallan olla vakuutettu siitä, että minunkin harvat kirjoitukseni ovat osaltaan valaisseet sosialismin periaatetta. Tähän on minut joutunut ne ihmilausutut ajatukset yleisöltä Toverittaren palstoilla.

Voidakseen istuttaa oman perheen lapsiin sosialismin valaisevia ajatuk-